

Flynder Å systemet (og andre vandløb)

Med dette forløb ønsker vi at formidle vandløbets historie. Det gælder den geologiske og landskabsmæssige baggrund for vandløbets tilblivelse såvel som det mangfoldige liv, der knytter sig til et vandløbssystem.

Vi ønsker at formidle de processer, som har påvirket vandløbet historisk, men også de forandringer der pågår i nutiden – her er både tale om menneskelig påvirkning, men også helt naturlige dynamikker.

Hvorfor ser landskabet omkring åerne ud, som det gør?

Hvilke kræfter har formet det?

Hvilke levevilkår har det givet for planter, dyr og mennesker gennem tiden?

Forløbet er velegnet som en del af undervisningen i **Natur og Teknologi** – særligt på 4.-6. klassetrin. Temaerne rammer lige ind i de overordnede formuleringer omkring fagets formål, ligesom det kan bidrage til at opfylde flere af fagets faglige og kompetencemæssige mål.

Ligeledes vil forløbet kunne indgå i undervisningen i fagene **Biologi** og **Geografi** på 7.-9. klassetrin. Her er det særligt mål inden for *Naturgrundlag og levevilkår*, der kan opfyldes.

Overskrift	Temaer	Begreber	Praktiske opgaver
Landsskabet dannelsen	Isens udstrækning i sidste istid Smeltevandets påvirkning Ådalenes udvikling	<ul style="list-style-type: none"> ○ Hedeslette ○ Ådal ○ Mæanderbue	
Materialevandring og aflejringer.	Jordbundens beskaffenhed Sammenhæng mellem jordbund og levevilkår	<ul style="list-style-type: none"> ○ Bonitet ○ lavbundsjord ○ Udvasning ○ Tilgroning	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Undersøg humusindholdet i lavbundsjord (udglødning) ➤
Kortlægning.	Højdekort Jordbundskort skovkort	<ul style="list-style-type: none"> ○ Højdekurver ○ Naturtyper	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Udmåling af højde i terrænet. ➤ Finde naturtyper i landskabet ud fra kort
Udnyttelse af naturgrundlaget	Landbrug Skovbruget Dambrug	<ul style="list-style-type: none"> ○ Dræning og afvanding ○ Afgræsning og høslæt. ○ Udretning	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Jordprofil ➤ Slemmeprøve ➤ PH test
Vandløbet "anatomisk" Og levesteder	Bund- og strømforhold De tre dele (kildebækken, mellemste- og nedre å) Planteliv	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kildevæld ○ Høl og stryg	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Fysiske undersøgelser og observationer ved vandløbet

	Bæveren	○ Biotiske og abiotiske faktorer	➤ Undersøg strømhastighed og vanddybde.
--	---------	----------------------------------	---

Litteraturliste og henvisninger.

Sand-Jensen K., Naturen i Danmark, Geologien, Gyldendal 2006

Warncke E., Feltbiologen håndbog, Gads forlag 1996

Jensen T.P. m.fl, Geografi Natur, kultur, mennesker, Geografforlaget 1995.

Klinometer. <https://www.experimentor.dk/shop/matematik/geometri/klinometer-med-pistolgreb/>

Jordanalyse. <https://www.scandidact.dk/naturfag/rapitest-jordanalyse-ph-npk>

Slemmeprøve. https://cdn.alinea.dk/2018-09/921ece4d-b24f-471e-ab96-2164609b68f0_Slemmepr%C3%B8ve.pdf

Inspiration til undersøgelser af vandløbshastig mm. <https://skoven-i-skolen.dk/undervisningsforloeb/fysik-og-matematik-i-vandloebet>

Der fremstilles kort på plastduge til at vise landskabselementer og "åens antomi".

